

Το βήμα των φοιτητών

Απόρροιες και Απορίες των Φοιτητικών κινητοποιήσεων

Το τέλος της κατάληψης στις σχολές του Ρεθύμνου σημάδεψε το πέρασμα των φοιτητικών κινητοποιήσεων από την «δυναμική» τους φάση στο στάδιο μιας πιο εμβριθούς, απ' ό,τι στο παρελθόν, επεξεργασίας θέσεων για το Πανεπιστήμιο και την Παιδεία γενικότερα. Για τον σκοπό αυτόν συστάθηκαν ομάδες φοιτητών οι οποίοι προσφέρθηκαν μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα να παρουσιάσουν κατά το δυνατόν ολοκληρωμένες εισηγήσεις για κάθε ένα από τα θέματα που προέκυψαν κατά την πρόσφατη αναμέτρηση με τις κυβερνητικές παρεμβάσεις στον χώρο της Εκπαίδευσης. Τα θέματα όμως αυτά δεν περιορίζονται σ' όσα θίγουν οι διατάξεις του πάλαι ποτέ κυβερνητικού «πολυνομοσχεδίου», μιας και η κρίση της Παιδείας στην κοινωνία μας φάνηκε να καλεί για μιας ευρύτερης κλίμακας θεώρηση των πραγμάτων. Μια θεώρηση που δεν εξαντλείται στην αμυντική στάση της υπεράσπισης όσων κεκτημένων απειλούνται από τις επιλογές της πολιτικής εξουσίας, αλλά προεκτείνεται στον ενεργητικό στοχασμό πάνω στην κατάσταση της Παιδείας σήμερα. Η ανάγκη για την δημιουργία των ομάδων δεν αφορούσε μόνο την πιο αποτελεσματική διεκδίκηση των τρεχόντων φοιτητικών αιτημάτων, αλλά κυρίως την δυνατότητα σύλληψης των προβλημάτων της Εκπαίδευσης στην καθολική τους διάσταση. Μπορούμε επομένως να μιλήσουμε για μια ποιοτική αναβάθμιση των κινητοποιήσεων, από την στιγμή που ο «συνδικαλιστικός» τους χαρακτήρας παραδίδει τη σκυτάλη στη θεωρητική αναζήτηση. Ο στόχος θέβαια αυτής της αναζήτησης παραμένει κατ' εξοχήν η υποβολή προτάσεων στο υπουργείο Παιδείας στα πλαίσια του αναγγελθέντος διαλόγου «επί μηδενικής βάσεως». Το γεγονός όμως ότι αυτές οι προτάσεις δεν προσδοκάται απλά να απηχούν «πάγιες απόψεις του κλάδου» αλλά γίνονται αντικείμενα λίγο πολύ «ακαδημαϊκής» έρευνας, παρέχει μια εγγύηση πως μεσ' απ' τις

ομάδες αυτές δεν θα αναμασηθούν οι συνθηματολογίες που μέχρι στιγμής υποκαθιστούν την Σκέψη για το τι «παίζεται» σήμερα στο πεδίο της Εκπαίδευσης.

Τα θέματα που απασχολούν τις ομάδες περιλαμβάνουν την ιδιωτικοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το ενδεχόμενο της κατάργησης της επετηρίδας, τα μεταπτυχιακά προγράμματα, καθώς επίσης και διοικητικά ζητήματα του Πανεπιστημίου. Ακόμη στην ημερήσια διάταξη των ομάδων, εξέχουσα θέση έχουν θέματα σχετικά με την πρώτη και δεύτερη βαθμίδα της εκπαίδευσης, όπως ο τρόπος διδασκαλίας, ο τρόπος αξιολόγησης, το σύστημα εισαγωγικών εξετάσεων, η σχέση σχολείου-Πανεπιστημίου, το πρόβλημα του τεχνοκρατικού προσανατολισμού των αναλυτικών προγραμμάτων και η προοπτική της αναβάθμισης των ανθρωπιστικών μαθημάτων.

Στα πλαίσια των εργασιών τους οι ομάδες προχώρησαν σε μια πρώτη καταγραφή των απόψεων που έχουν εκφρασθεί από ακαδημαϊκούς και μη, γύρω από τα προαναφερθέντα ζητήματα, δηλαδή μια πρώτη βιβλιογραφική ενημέρωση. (Η απουσία οποιασδήποτε συστηματικής αποδελτίωσης περιοδικών και βιβλίων σχετικά με την εκπαίδευση, όχι μόνο δυσχέρανε το έργο των ομάδων, αλλά κατέδειξε και την ανυπαρξία μόνιμης σύνδεσης της Πανεπιστημιακής δραστηριότητας με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό). Στη συνέχεια τη μελέτη της υπάρχουσας αρθρογραφίας και την ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων και δεδομένων, ακολουθεί η κατάθεση προκαταρκτικών προτάσεων προς συζήτηση σε θεματικές συνελεύσεις όλων των σχολών του Πανεπιστημίου. Έχουν ήδη πραγματοποιηθεί τρεις τέτοιες συνελεύσεις, πάνω στα θέματα της ιδιωτικοποίησης, της επετηρίδας και της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι ομάδες δεσμεύονται να ενσωματώσουν τα συμπεράσματα των συζητήσεων στις προτάσεις που θα παρουσιάσουν σε μια συνέλευση τελική, μετά την περάτωση των θεματικών συσκέψεων, οπότε και ενδεχομένως θα εγκριθούν για την πρόωθηση προς το υπουργείο. Παράλληλα, υπάρχει και η πρόθεση να γνωστοποιηθούν στις άλλες Πανεπιστημιακές κοινότητες και στην ευρύτερη κοινωνία.

Καίρια για την επιτυχία του όλου σχήματος είναι η προοπτική του να γίνει υπόθεση όχι μόνο των φοιτητών αλλά συνολικά του Πανεπιστημίου. Ας σημειωθεί πως ήδη έχουν προσκληθεί οι καθηγητές για να συμμετάσχουν σ' αυτές τις ομάδες και τις συζητήσεις – ενεργά κι όχι απλά σαν παρατηρητές. Η στράτευση ολόκληρης της ακαδημαϊκής κοινότητας και όχι μόνο η ευκαιριακή συμπόρευση καθηγητών-φοιτητών, είναι ζωτικός όρος για την

αποβολή συντεχνιακών αντιλήψεων για την Παιδεία και για την σε βάθος έρευνα των προβλημάτων της. Μια συνεργασία καθηγητών-φοιτητών σε στέρεες βάσεις είναι σε θέση να αποκαταστήσει το ρόλο του Πανεπιστημίου ως θεσμού με απaráγραπτη ευθύνη για την μοίρα της Παιδείας συνολικά.

Θα ήταν σκόπιμο να αναφερθεί πως η μέχρι τώρα συμμετοχή των φοιτητών σ' αυτές τις εργασίες ήταν μάλλον μικρή, και το χειρότερο, φθίνουσα. Πιθανά αίτια γι' αυτό θα μπορούσαν να ανιχνευθούν στην πάγια αδυναμία του «φοιτητικού κινήματος» να ενσκήψει αθόρυβα και επί μακρόν στην εμπεριστατωμένη μελέτη προβλημάτων αντί να τα αντιμετωπίζει «δυναμικά» όταν έρχονται στην επιφάνεια, ή ακόμα και στην αντίληψη που εξέλαβε την λήξη της κατάληψης και ως τέλος κάθε κινητοποίησης εν γένει. Επίσης, μια διάθεση παραίτησης, μια αίσθηση ότι «η κατάσταση δεν διορθώνεται», ενισχύεται από την δυσπιστία απέναντι στις πραγματικές προθέσεις της κυβέρνησης για έναν ουσιαστικό διάλογο.

Όμως αν κάτι πέτυχαν οι πανελλαδικές καταλήψεις, ήταν ακριβώς το να κάμψουν την αδιαλλαξία της κυβέρνησης και να την υποχρεώσουν σε έναν τέτοιο διάλογο. Το ερώτημα που εγείρεται τώρα, εν όψει της επικείμενης αναζωπύρωσης των συζητήσεων για την Παιδεία, πριν την κατάθεση του νομοσχεδίου, είναι εάν οι ίδιοι οι φοιτητές θα φαλκιδεύσουν αυτόν τον διάλογο, με το να αφήσουν για άλλη μια φορά στις κομματικές παρατάξεις τον ρόλο του «συλλογικού διανοούμενου» του κινήματος. Το ερώτημα είναι εάν το Πανεπιστήμιο θα εξακολουθεί να κοιμάται τον ύπνο του δικαίου, απεμπολώντας την κοινωνική του ευθύνη και εκχωρώντας στην πολιτική εξουσία, σε ομάδες συμφερόντων και σε φορείς ιδεολογιών, το έργο της ανασυγκρότησης της Εκπαίδευσης.

*Αθηνά Ξενικού
Φοιτήτρια Σχολής Κοινωνικών Επιστημών
Πανεπιστημίου Κρήτης*

*Δημήτρης Ροζάκης
Φοιτητής Φιλοσοφικής Σχολής
Πανεπιστημίου Κρήτης*